

Acta de la reunió informativa la PBAU del dia 12 de novembre de 2021

Reunits els assistents consignats al final d'aquesta acta, de manera virtual mitjançant una plataforma de comunicació en línia, el dia 12 de novembre de 2022, a les 12 hores, es fa constar el següent.

Miquel Grimalt, professor especialista la prova de PBAU de l'assignatura de Geografia, informa d'algunes imprecisions que s'han presentat amb assiduitat entre els examinands i que han detectat els correctors de les proves d'ambdues convocatòries del curs passat. Específicament, insisteix en la necessitat que s'apliquin els qualificatius adients als valors numèrics que apareixen a les taules que s'han de comentar i que se situïn amb precisió en l'escala de temps històric.

Igualment, indica que a la convocatòria anterior hi havia hagut informacions transmeses oralment que entraven en contradicció amb l'enunciat. S'hi indicava que, com a resultat de les adaptacions provocades per la situació d'emergència sanitària, els examinands havien de respondre una qüestió de cada un dels exercicis (mapificació, termes, comentari gràfic, comentari de text o estadístic), que podien triar indistintament entre les dues opcions presentades. Durant el desenvolupament de la prova, es va informar equivocadament en algunes aules que els examinands podien triar lliurement respondre dos comentaris de gràfic i d'estadística o text, de manera que es podia donar el cas —per exemple— que responguessin dues qüestions 3 (les de les dues opcions) i deixassin sense respondre cap qüestió 4.

El coordinador demana que no hi tornin haver equívocs d'aquesta mena, i encara més si la dinàmica estava ben explicada a l'acta de la reunió.

Amb el vistiplau dels assistents, s'informa que es mantindrà l'estructura de la prova tot seguint el que s'havia establert per a les convocatòries anterior, adaptant-la al que estableix a l'Ordre PCM/2/2021, d'11 de gener, per la qual es determinen les característiques, el disseny i el contingut de l'avaluació de batxillerat per accedir a la Universitat (per a Geografia, no canvia els continguts en relació amb la normativa d'aplicació els cursos anteriors).

Igualment, s'informa de la possibilitat que enguany s'hagin de tornar a fer adaptacions com en les convocatòries del curs passat per facilitar la realització de la prova, ateses les dificultats que ha implicat per a l'aprenentatge la situació d'emergència sanitària i les mesures que s'han hagut d'adoptar al respecte. Si s'esdevingués aquesta circumstància,

concretament per a la prova de Geografia, es mantindria l'adaptació de l'any passat, és a dir, que els examinands podrien triar cada una de les parts de la prova d'un o altre model de l'examen, i que això s'indicaria expressament a l'enunciat de la prova:

«Els alumnes podran triar de manera indistinta tant qüestions proposades a l'opció A com a l'opció B. Per tant, a efectes pràctics, l'examen manté l'estructura amb la diferència que la persona que s'examina —triant amb independència de les dues opcions— ha de fer un exercici de localització sobre un mapa (qüestió 1), definir 5 termes a triar entre 8 (qüestió 2), comentar un gràfic o un mapa (qüestió 3) i comentar una taula estadística o text (qüestió 4). Cada un dels exercicis manté la puntuació parcial màxima (fins a 2,5 punts)».

A l'enunciat de la prova s'indicarà explícitament:

«Heu de respondre una qüestió de cada tipus (1, 2, 3 i 4), triant-la indistintament del model A o B».

Es descriu seguidament l'estructura del model d'examen, amb independència de l'aplicació o no de les adaptacions.

Segons el decret, els diversos blocs temàtics es poden qualificar, tal com apareix a l'annex la taula I, en funció que es relacionin amb la destresa de confeccionar mapes, siguin susceptibles d'una lectura o comentari d'un gràfic o cartografia temàtica, s'hagin de treballar a partir d'imatges o si es considera que són idonis per fer-ne un comentari de text o de taules. També s'especifiquen, a la mateixa relació annexa, els continguts per als quals el decret no especifica un mitjà d'expressió preferent.

Estructura de l'examen

La prova té quatre parts: un apartat de mapatge, un de definicions breus i dos de comentaris dirigits.

- A l'exercici de mapatge, es demana identificar alguns elements (indicant el nombre d'àrees que s'han de plasmar) sobre un mapa mut, en el qual l'alumne ha de localitzar correctament les àrees o punts requerits assenyalant-ne els topònims. El mapa ha d'incloure la llegenda corresponent i un comentari breu dins un espai delimitat per un requadre. Temàticament, els elements dels quals es demana la cartografia són els assenyalats com a tals a l'ordre ministerial i indicats a la taula annexa I.
- A l'exercici de definicions, s'han de definir breument cinc termes a triar entre els vuit proposats, tot emprant l'espai delimitat per a aquesta tasca. Es recorda que cal exemplificar cada concepte en relació amb la matèria. Els termes clau formen part d'un llistat que es manté i apareix a l'annex 2 d'aquesta acta:

- Al primer exercici de comentari, cal fer un comentari guiat a partir de quatre preguntes, les quals s'han de respondre amb arguments derivats explícitament de l'element que s'ha de comentar. Aquests arguments es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si són requerides o es consideren pertinents. En aquest cas, es tracta de comentar un element gràfic en sentit ampli: plànol, mapa topogràfic, mapa temàtic, gràfic elaborat a partir de dades estadístiques, fotografia, així com una imatge aèria o de satèl·lit. Els temes als quals faran referència els comentaris s'ajustaran en sentit ampli al que assenyala el decret regulador i que consten a la taula annexa.
- Al segon exercici de comentari, cal fer un comentari guiat a partir de quatre preguntes, les quals s'han de respondre amb arguments derivats explícitament de l'element que s'ha de comentar. Aquests arguments es poden enriquir amb coneixements geogràfics, així com amb opinions pròpies si aquestes són requerides o es consideren pertinents. En aquest cas, es tracta de comentar un text o una taula o informació de caràcter estadístic en sentit ampli, o de la combinació d'ambdues fonts d'expressió. El comentari pot requerir fer algunes operacions aritmètiques bàsiques. Els temes als quals faran referència els comentaris s'ajustaran en sentit ampli al que assenyala el decret regulador i que consten a la taula annexa.
- Ambdós comentaris són guiats mitjançant quatre qüestions i cal avalar les respostes fent referència al gràfic, mapa, estadística o text, i s'ha d'evitar reescriure el text literalment. Es recorda que no és un comentari obert, ja que la missió de la introducció de les preguntes que guien l'exercici és assegurar que la prova pugui ser puntuada amb la màxima objectivitat.
- Específicament, recorda que hi ha el recurs que l'alumne assenyali sobre el gràfic o mapa temàtic del comentari elements que vulgui remarcar, un sistema que poques vegades apliquen.

Puntuació de la prova

- Pel que fa a la puntuació de la prova, s'estableix que els quatre exercicis tinguin 2,5 punts cada un. En conseqüència, el valor màxim de cada terme a la prova de definicions és de 0,5 punts. Als comentaris, en els quals cal respondre quatre preguntes, les dues primeres qüestions es valoraran amb fins a 0,5 punts les dues primeres i amb 0,75 punts les tercera i quarta.

Els assistents fan diverses intervencions, tot sol·licitant aclariments sobre aspectes menors de la prova, que respon el coordinador.

Altres informacions dels coordinadors

Miquel Grimalt informa que, en el marc de l'acord entre la Universitat i la Conselleria, es continuarà organitzant l'Olimpíada de Geografia, que enguany arriba a la XVI edició. La prova serà presencial i amb una participació limitada a quatre alumnes per centre (ampliables fins a vuit, si tenen més d'un grup de la matèria) a conseqüència de la situació sanitària actual. Es disputarà la segona quinzena de febrer en una data per determinar.

Igualment, informa que es convocarà la primera Miniolimpíada de Geografia, oberta als alumnes de tercer d'ESO, coordinada amb altres olimpíades júnior de Geografia convocades per altres districtes universitaris de l'Estat. Serà en una data propera a l'Olimpíada i en línia.

I sense res més per tractar es dona per acabada la reunió.

Professors assistents a la reunió informativa de la PBAU (la llista no és exhaustiva, atesa la dificultat de control pel mitjà informàtic de realització):

Amengual, Jordi: IES Madina Mayurqa; Arrom Munar, Joana Maria: IES Alcúdia; Bauçà, Antoni Miquel: IES Sineu; Benítez Mayrata, Josep: IES Bendinat; Bestard Beltran, Cristina: IESCTEIB; Castell Serra, Joan: IES Son Cladera; Celià, M. Cristina: IES Sóller; Comas Frau, Maria Neus: Sant Josep Obrer; Cruz, Esther: C. C. Santa Maria (Palma); Cubells Pascual, Margalida: IES Manacor; Cuesta Labèrnia, Maurici: IES Santa Maria (Eivissa); Escalas Tous, Catalina: Col·legi Aixà-Llaüt; Esteve Nicolau, Pere: IES Blancadona; Font Mampel, David: IES Josep Miquel Guàrdia; Gallén Alcoba, Lorena: Colegio Virgen del Carmen (Palma); Garcias Camps, Maria Antònia: IES Nou Llevant; Garrido Pérez, Mercedes: Col·legi Lluís Vives; Gómez Ripoll, Patricia: Col·legi Mestral; Jansà Dubon, Josep: IES Binissalem; Jiménez Fuguet, Gemma: IES Cap de Llevant; Jover Arbona, Catalina: Aula Balear; Marí Costa, Vicent: IES Balàfia (Sant Joan de Labritja); Meseguer Dueñas, Josep Leandre: IES Antoni Maura; Mompo Juaneda, Xavier: IES Josep Maria Quadrado; Moreno Velasco, Laura: IES Portocristo; Moreno, Carlos: IES Quartó del Rei (Eivissa); Munar Bibiloni, Apol·lònia: Col·legi Sant Antoni Abat; Nicolau Perelló, Esteve: IES Blancadona; Nigorra Vaquel, Paula: IES Sa Colomina; Ortiz Campoy, Emilio: IES Algarb; Pacheco Cardona, Elsa: Col·legi Sa Real (Eivissa); Peñas de Haro, Patricia: Àgora Portals; Pons Esteva, Antoni: IES Albuhaia; Pons Pons, Aida: IES Maria Àngels Cardona; Puig Rosanas, Jordi: IES Xarc; Reus Morro, Jaume: IES Santa Maria (Eivissa); Rosselló Geli, Joan: IES Son Rullan; Roger Garcia, Belen: Col·legi Sant Francesc; Rotger Ambrós, Catalina: IES Marratxí; Rubí, Antònia: Col·legi Madre Alberta; Sastre Parpal, Nicolau: IES Bendinat; Servera Escanellas, Maria Àngels: IES Capdepera; Vadell Sureda, Francisca: IES Mossèn Alcover; Vidal Reynés, Jordi: IEDIB.

ANNEX I

Continguts de l'ordre ministerial que expliciten els mitjans preferents d'expressió

bloc	mapes	gràfics/mapes temàtics	imatges	textos i taules
Blocs 1 i 2 Espai geogràfic, relleu, geomorfologia	- Mapa unitats de relleu - Mapa evolució geològica - Mapa tipus de sòls	- Extreure conclusions a partir observació d'un plànol o mapa	- Identificar i diferenciar tipus de paisatges	
Blocs 3, 4 i 5 Clima, vegetació, hidrografia, paisatge	- Mapa de climes - Mapa de dominis vegetals - Mapa de conques fluvials - Mapa de zones humides - Mapa d'embassaments - Mapa de paisatges naturals	- Mapa del temps (comentari) - Climogrames de cada tipus de clima - Clisèrie	- Diversitat hídrica - Identificar formacions vegetals - Imatges representatives de varietat paisatges naturals	- Anàlisi de dades del temps
Blocs 6 i 10 Població espanyola, espai urbà	- Densitat de població	- Piràmide de població - Estructura de la població - Plànol urbà (anàlisi i processos) - Augment-disminució de població per territoris (comenta la població de les regions que en guanyen i de les que en perden)	- Paisatge urbà - Morfologia i estructura urbana d'una ciutat coneguda (I. B.)	- Població amb càlculs demogràfics (comenta la població de les regions que en guanyen i de les que en perden)
Blocs 7, 8 i 9 Sector primari, energia i espai industrial, i sector serveis	- Distribució dels aprofitaments agraris - Indústria: localització assentaments, diferències sectorials - Localització industrial - Articulació territorial ferrocarrils, carreteres, ports i	- PIB comparatiu de les activitats del sector primari i altres sectors econòmics - Eix cronològic de l'evolució històrica de la industrialització a Espanya - Produccions industrials - Analitzar problemes i	- Paisatges agraris - Paisatges industrials - Paisatges destinats al comerç, transports i al sector serveis	- Textos periodístics de PAC - Estadístiques de produccions industrials. Analitzar problemes i configurar la indústria espanyola. - Estadístiques de desenvolupament comercials

	aeroports (implícit)	configuració de la indústria espanyola. - Desenvolupament comercial - Desenvolupament turístic - Desigualtats en l'espai turístic		- Estadístiques de desenvolupament turístic - Desigualtats a l'espai turístic
Blocs 11 i 12 Organització territorial. Espanya, Europa i el món	- Organització territorial espanyola - Àrees geoeconòmiques (Europa, món) amb les quals Espanya tingui més relació - Comunitats autònomes, ciutats més importants, països fronterers	- Organització territorial espanyola (actual i històrica) - Comunitats autònomes, ciutats més importants, països fronterers - Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials	- Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials	- Notícies i textos periodístics sobre la relació Espanya i Unió Europea - Repercussions de la inclusió d'Espanya en espais geopolítics i socioeconòmics continentals i mundials

Continguts de l'ordre ministerial en què no s'especifica un mitjà d'expressió preferent

- Definir la finalitat de l'estudi de la geografia i les eines d'anàlisi
- Descriure els trets del relleu d'Espanya. Classificar les unitats de relleu espanyol segons característiques geomorfològiques.
- Descriure elements constitutius dels diferents tipus de sòl.
- Descriure els climes d'Espanya. Identificar la diversitat hídrica d'Espanya. Relacionar els règims hídrics dels cursos fluvials amb possibilitats d'aprofitament hídric.
- Distingir les característiques dels grans conjunts paisatgístics. Identificar els problemes suscitats per la relació home/natura sobre paisatges. Diferenciar paisatges naturals i humanitzats.
- Aplicar la teoria de la transició demogràfica al cas espanyol. Explicar processos migratoris antics. Analitzar les migracions recents.
- Comentar les relacions entre comunicats autònoms en relació amb migracions interiors.
- Definir el concepte de ciutat i aportar-hi exemples. Identificar característiques del procés urbanitzador. Explicar la jerarquització urbana espanyola, influències mútues entre ciutat i espai que l'envolta.
- Definir històricament l'estructura de la propietat.
- Establir característiques de l'activitat pesquera.
- Relacionar indústria i fonts d'energia i matèries primeres.
- Descriure polítiques industrials de la UE.
- Caracteritzar el sector terciari espanyol. Incidència del sector serveis en l'economia.
- Analitzar desigualtats a l'espai turístic.
- Analitzar polítiques territorials autonòmiques.
- Trets de globalització.

ANNEX 2. Llistat de termes clau

GENERALS (18)

Centralisme politicoadministratiu
Comunitat autònoma
Coordenades geogràfiques
Desequilibris territorials
Determinisme geogràfic
Escala cartogràfica
Estat de les autonomies
Geografia física
Geografia humana
Isolínia
Latitud
Longitud
Mapa topogràfic
Portolà
Província
Terme municipal
Paisatge natural
Paisatge humanitzat

RELLEU (14)

Depressió
Ibèria argilosa
Ibèria calcària
Ibèria silícica
Altiplà
Modelat càrstic
Modelat glacial
Modelat litoral
Relleu volcànic
Orogènia alpina
Orogènia herciniana
Plana litoral
Sòls bruns
Terra rossa

CLIMA I AIGÜES (22)

Albufera
Aquífer
Aridesa
Clima de muntanya
Clima mediterrani
Clima oceànic
Clima subtropical
Clima urbà
Continentalitat climàtica
Canvi climàtic
Desertització
Endorreisme

Exorreisme

Sequera

Estiatge

Torrent

Recursos hídrics

Règim fluvial

Revinguda

Salinització d'aqüífers

Transvasament entre conques

Vessant hidrogràfica

VEGETACIÓ MEDI AMBIENT (16)

Delicte ecològic

Desastre natural

Desforestació

Endemisme

Garriga

Màquia

Parc natural

Àrea natural d'especial interès, ANEI

Pis o estatge de vegetació

Vegetació euro-siberiana

Vegetació macaronèsica

Vegetació mediterrània

Vegetació xeròfila

Depuració d'aigües

Reciclatge

Reserva de la biosfera

POBLACIÓ (12)

Cens

Cicle demogràfic antic

Cicle demogràfic modern

Creixement real de la població

Emigració intercontinental

Migració pendular

Mortalitat infantil

Moviment migratori de retorn

Població concentrada

Població disseminada

Taxa de fecunditat

Taxa d'envelliment

ACTIVITATS ECONÒMIQUES (15)

Economia submergida

Població activa

Població ocupada

Privatització
Sector primari
Sector privat
Sector públic

Sector secundari

Sector terciari
Taxa d'atur
Taxa d'ocupació
Treball a temps parcial
Creixement sostenible
Recurs renovable
Recurs no renovable

AGRICULTURA RAMADERIA I PESCA
(21)

Agricultura alternativa (ecològica o biològica)
Agricultura de regadiu
Agricultura de secà
Agroturisme
Aigües jurisdiccionals
Parceria
Aquicultura
Caladors
Conreus transgènics
Indústria agroalimentària
Monocultiu
Pesca litoral
Piscifactoria
Policultiu
Política Agrària Comunitària, PAC
Ramaderia intensiva
Ramaderia extensiva
Re població forestal
Transhumància
Activitat forestal
Pesca d'altura

INDÚSTRIA (9)

Energies alternatives
Parc tecnològic
Deslocalització industrial
Reindustrialització

Indústria puntera
Indústria madura
Indústria lleugera
Matèria primera
Indústria pesada

TERCIARI (20)

Balança de pagaments
Balança comercial
Comerç a l'engròs
Comerç al detall
Comerç electrònic
Franquícia comercial
Balearització
Cadena hotelera
Estacionalitat turística
Àrea d'influència
Ocupació extrahotelera
Lloguer turístic
Sobreocupació
Producte Interior Brut, PIB
Residus urbans
Operador de viatges
Transports discrecionals
Transports regulars
Turisme alternatiu
Turisme de masses

ESPAI URBÀ I ORDENACIÓ DEL
TERRITORI (14)

Àrea metropolitana
Barraquisme
Directrius d'ordenació territorial
Eixample
Centre històric
Conurbació
Districte central de negocis, CBD
Nuclis dormitori
Perifèria urbana
Rururbanització
Planejament urbanístic
Trama urbana
Polígon industrial
Polígon de serveis

EUROPA (3)

Fons europeus
Tractats de Roma
Unió Europea